

LEADER Zuid-Limburg

**Nationaal
Landschap
Zuid-Limburg**

Verlag van de 24^e vergadering van de Lokale Actiegroep (LAG)

Tijdstip: woensdag 9 december 2020 om 19.30 uur

Locatie: TEAMS

1.	<p>Opening en mededelingen</p> <p>In verband met ziekte van de heer Hub Meijers is Peter Geenen de voorzitter van deze vergadering. Bericht van verhindering is ontvangen van Bertie Bisschops en Alice Frijs-Stassen.</p>
2.	<p>Bespreking en beoordeling project: Dorpstuin Sociaal Centrum Eijsden</p> <p>Voorzitter nodigt de initiatiefnemers Wim de Jong en Ellen Janssen uit voor een nadere toelichting. Mevrouw Ellen Janssen licht aan de hand van een power point presentatie een en ander toe. Aan de beraadslagingen van dit project neemt Leon Jongen vanwege de betrokkenheid van IKL bij dit project niet deel.</p> <p>Kort samengevat:</p> <p>Het Sociaal Centrum Eijsden is een bewonersinitiatief dat gestart is in het voorjaar van 2016. Het doel is te voorzien in een stevige sociale interventie in de plattelandskern Eijsden. Daartoe is het voormalig Groene Kruisgebouw inmiddels volledig verbouwd en al in gebruik genomen. Omdat het karakteristieke pand onlosmakelijk verbonden is met de omliggende tuin, is het de bedoeling dat door middel van een LEADER-bijdrage een dorpsstuin wordt gerealiseerd. Dit wordt een publiek-toegankelijke tuin waar mensen elkaar ontmoeten en die ertoe doet, die uitnodigt het pand te betreden en deel te nemen aan de activiteiten die er gehouden worden. Deze activiteiten zijn deels gericht op de producten die uit de tuin komen en die samen te verwerken. Kennis over eetbare planten en de verwerking daarvan wordt zo overgedragen aan een jongere generatie. Het samenwerken aan de tuin en de verwerking van de oogst verbindt en roept bij met name de oudere gebruikers, beelden en verhalen op van lang geleden. Daarmee heeft de tuin een zeer sterke sociale maar ook verbindende functie.</p> <p>Het Sociaal Centrum Eijsden is een ontmoetingsplek die als thuis voelt; een plek waar je je veilig voelt, waaraan je je verbonden voelt en waar ieder binnen zijn eigen behoeften en mogelijkheden kan meedoen.</p> <p>Voorzitter bedankt de initiatiefnemers voor hun uitgebreide toelichting en geeft de LAG-leden nu de gelegenheid om vragen te stellen.</p> <p>Vraag: Presentatie ziet er prima uit, weinig vragen duidelijke presentatie. In het tijdspad staat nog een aantal keren november vermeld, is dat problematisch als het plan wordt verstuurd naar RVO? Secretaris deelt mee dat het project al is ingediend bij RVO.</p> <p>Heb je al enig idee met hoeveel deelnemers jullie gaan functioneren als straks de tuin klaar is, hoe gaan jullie dit aanpakken. Gaan jullie dat in een werkgroep gieten, hoe moet ik mij dat voorstellen?</p> <p>Antwoord: Er is nu een bestaande werkgroep Groei en Bloei en bestaat uit 15 man. Minstens een ochtend in de week dat ze er allemaal zijn en in de zomermaanden zie je dat het er snel meer worden. Het idee is dat ze allemaal minstens nog voor een andere zorgen. We gaan op basis van persoonlijke uitnodiging is onze ervaring mensen aanspreken, dat werkt het beste. We hebben ook</p>

onze vaste mediakanalen zoals huis aan huis bladen, facebook en website. En letterlijk achterom lopen om mee te doen en te bewegen. We hebben geen twijfel dat dat gaat lukken we verwachten dat alles goed gaat en kunnen niet wachten als corona afgelopen is.

Vraag: Geen inhoudelijke vragen, het geheel wil ik nog eens op papier zien. Fantastisch opgepakt. Ook de tuin is op professionele wijze opgepakt, mooi project. Geen vraag.

Vraag: Goed initiatief, op papier staat alles nu goed beschreven, zijn benieuwd hoe het er in de toekomst allemaal echt gaat uitzien. Onder de indruk van het plan, van het centrum en van de organisatiestructuur. Ook de scholen zijn er goed bij betrokken.

Er zullen meer dan voldoende vrijwilligers deelnemen in de toekomst, hebben jullie daar geen angst voor dat die toestroom er altijd blijft.

Antwoord: We hebben geen glazen bol, en die hebben jullie ook niet. Je kunt altijd angst hebben dat het niet gaat lukken maar we gaan van de gedachte uit dat het lukt en houden de schwing erin. We zijn allemaal gemotiveerd. En dat de mensen het zelf leuk vinden en qua faciliteiten willen we er alles aan doen dat het er prettig is en dat het voor iedereen toegankelijk is. En uiteindelijk moeten de mensen zelf komen. Maar wat ons hoopvol stemt is dat de huidige werkgroep Groei en Bloei al twee of drie jaar bezig is en die blijft bezig en er sluiten altijd nieuwe jonge mensen aan, het groeit door.

Vraag: Onder de indruk toen ik het plan las. En onder de indruk van de organisatiestructuur en allianties. Prima dat scholen erbij betrokken zijn. Verder geen vragen.

Vraag: Een kritisch punt is of verhoudingen prijs kwaliteit wel goed zijn. En bedoelt wordt hiermee het aantal vierkante meters die nodig zijn en of die wel kloppen. Als je het totale perceel pakt en daar het pand, de parkeerplaats en het schuurtje aftrekt dan blijft er niet zoveel vierkante meters over en dan is het toch wel een heel duur project voor 1.000 m² tuin. Mooi plan maar toch kritisch. Is wel erg royaal begroot.

Antwoord: We hebben eerder zitten knijpen in m² en ook al eigen kosten gemaakt voor dingen die echt moeten, zoals bomen snoeien e.d.

Straatwerk is gewoon duur, maar we vinden het een integraal onderdeel van het project om het rolstoel toegankelijkheid te garanderen om ook die mensen de mogelijkheid te geven om mee te kunnen doen. Want je moet de mogelijkheid hebben om je letterlijk de tuin in te kunnen rollen. Dat is een rede om best veel bestrating.

Ten tweede vinden we het bewegings concour heel belangrijk, om niet een gewone tuin te maken want dan konden we de huidige moestuin laten, maar daar ook stukjes oefenpad / beweegpad te hebben en daar zijn we dus letterlijk trapjes voor aan het maken op en af en dat zijn allemaal dingen die bijdragen tot een hogere prijs.

We hebben zeker niet toegerekend om een zo hoog mogelijk bedrag te krijgen, we hebben eerder omgedraaid en gekeken of we de prijs konden drukken maar dat is niet gelukt, het blijft zoals het nu is. We kunnen het eigenlijk niet meer veranderen.

Vraag: Als LAG enthousiast over dit plan. Wat heel erg aanspreekt is de ontwikkeling van onderop. Met de gewone mensen en vertegenwoordigers van het pand, de mensen die erbij zijn. Het sociale effect en de sociale factor binnen dit programma sprak heel erg aan. Vervolgens de ontwikkeling van de gehandicapte mens die daarbij aanwezig kan zijn en ook gebruik kan maken is een hele grote pré voor dit project.

Is er ook een verdienmodel voor jullie. Met andere woorden: houden jullie aan de ontwikkeling van de tuin voldoende financiën over om ook de voortgang de komende jaren door te zetten. Want zou het jammer vinden als zo'n mooi waardevol project aan een vlotte dood te laten sterven.

Antwoord: Altijd goed om aan de toekomst te denken. Sowieso moet pand en tuin als een geheel zien. Daar zit een stichting op dus de inkomsten die we uit het pand hebben vanuit de verhuur kunnen we, mocht het nodig zijn, aanwenden in de tuin. Dat gaat in de toekomst ook gebeuren.

We verwachten eigenlijk niet dat de jaarlijkse exploitatiekosten van de tuin erg hoog zullen zijn, is onderdeel van een totaalconcept en dus ook van het totale verdienmodel.

Vraag: Er zijn financiële vragen over de begroting. Hoe moet dat worden gezien.

Antwoord: Is een misverstand over. We hebben het hier over een LEADER project met een omvang van € 112.000,-- Bijdrage van LEADER is hierin is 55%. Onderverdeeld in bijdrage gemeente en bijdrage Provincie en EU.

Voorzitter heeft idee dat alle aanvullende informatie is verkregen en alle vragen voldoende zijn beantwoord en bedankt de initiatiefnemers voor hun heldere presentatie en wenst hun veel succes met dit project. Door de LAG zal vanavond een besluit worden genomen. Initiatiefnemers vernemen van de secretaris welk besluit de LAG heeft genomen. Voorzitter verzoekt de initiatiefnemers de vergadering te verlaten.

3. **Bespreking en beoordeling project: Historische Buitenplaats Elsloo**

Aan de beraadslagingen neemt Jo Dohmen vanwege zijn betrokkenheid bij dit project niet deel.

Voorzitter nodigt de initiatiefnemers René Gerats (Stichting Limburgs Landschap) en Remi Deris (voorzitter IVN-Elsloo) uit voor een nadere toelichting.

De heer Gerats geeft aan dat hij geen power point presentatie van het project heeft gemaakt maar dat hij een mondelinge toelichting zal geven over het project.

Samengevat:

De Stichting Het Limburgs Landschap wil graag samen met de bewoners een impuls geven aan de Historische buitenplaats Kasteel Elsloo. De bevolking van Elsloo is al lang voordat Het Limburgs Landschap het gebied van de gemeente overnam, intensief betrokken bij het behoud van het park en de tuinen. Voor Het Limburgs Landschap is dat een goede basis om te kunnen werken aan de toekomst van het park en de gebruiksmogelijkheden te vergroten. Zo wordt de IVN-heemtuin heringericht en de toegankelijkheid verbeterd. Op basis van historisch onderzoek worden belangrijke groenstructuren als hagen, boomgroepen en uitzichtpunten in het park hersteld en beleefbaar gemaakt.

Ook komen er door en voor de lokale gemeenschap educatieve programma's en excursies. Vrijwilligers worden geworven om mee te helpen het park in een goede staat te houden met praktisch beheerwerk. Op basis van een actieve communicatie wordt de geschiedenis van de historische buitenplaats Kasteel Elsloo voor de dorpsbewoners en bezoekers uitgedragen, onder andere door een te installeren groep van excursieleiders. Samenwerking met alle geledingen van de lokale gemeenschap staat daarbij centraal.

Voorzitter bedankt de initiatiefnemers voor hun inbreng en geeft de LAG-leden nu de gelegenheid om vragen te stellen aan initiatiefnemers.

Vraag: De problematiek van de holle weg. Hoe ziet LiLa dit?

Antwoord: De historie van deze buitenplaats van dit park is o.a. dat er een stelsel is van openbare wegen voor de kern van Elsloo voor de was te wassen. De kasteelheren wilden niet geconfronteerd worden met gewone mensen uit het dorp en hadden hun eigen waterstelsel. Bruggetjes zijn hier extra voor aangelegd zodat de kasteelheren niet in contact kwamen met de bewoners van Elsloo. In de kern liggen die paden en de bruggetjes er nog. Alleen de herkenbaarheid en het verhaal van de historie is verwaterd. En ook het pad van de holle weg is gedeeltelijk weggevaagd. Juist om het materiaal uit de holle weg te halen en te benutten voor het aanvullen van de helling kan het mes aan twee kanten snijden. Herstel cultuurhistorie in de vorm van de holle weg en herstel wandelpad. Is het een probleem? Kwaliteit LiLa en rijksmonument park willen we bevorderen.

Ander aspect wat meespeelt, is dat er een heleboel bomen afsterven. Dat is een groter probleem. We kappen alleen nu bomen die qua veiligheid een probleem opleveren en daar waar dat moet.

Op termijn de kwaliteit van het park bevorderen en daar waar we risico's lopen die verminderen en de connectie met de bevolking op een positieve en actieve manier aanzwengelt en herkenbaarheid van het park aanbrengen zoals het vroeger was.

In het kort: Holle weg is geen probleem. Nee maar het ligt er ook niet slijk bij, maar er is nu een rijksmonument en als je het op die manier mooier kunt maken is het streven van LiLa erop gericht dit nu aan te pakken en mooier te maken. En dat doe je in dit geval voor de bewoners van Elsloo. Het hele park is openbaar, dus ook het pad.

Vraag: Dit project is een onderdeel van een groter project, van ruim 9 ton. Wie betaalt hier allemaal aan mee? Waar gaat de rest van dit geld naartoe.

Antwoord: Gedeelte is eigen geld LiLa en gedeelte draagt gemeente Stein en gemeente Elsloo bij en gedeelte vroegere eigenaren, en de NV Theodora. Sponsorstichting en eigen exploitatie LiLa. Iedereen draagt naar rato bij.

Als dat niet mocht lukken kunnen we ook projecten in nature doen of projecten opsplitsen in fases. En dan na elke fase/onderdeel bezien of er een volgende onderdeel uitgevoerd kan worden. Mocht dit ook niet lukken worden onderdelen van een project niet uitgevoerd.

Vraag: In hoeverre is het dorp erbij gehaald bij dit project. Dat is een belangrijke randvoorwaarde voor dit project. Er is een keer overleg geweest met het platform waar de wensen zijn geuit, maar is er in die bespreking ook aan de orde geweest hoe het platform in de verdere ontwikkeling erbij betrokken wordt, zijn daar afspraken over gemaakt.

In het projectplan staat dat men culturele activiteiten wil ontwikkelen. Zijn er al vereniging benaderd om iets te organiseren.

Hoe is de betrokkenheid van de lokale burgers en verenigingen want ik heb alleen maar LiLa en IVN gehoord.

Antwoord: Limburgs Landschap heeft frequent met een aantal personen uit Elsloo een aantal keren overlegd om te bespreken hoe dit project in totaliteit verder kan worden gebracht. Jo Dohmen was daarbij aanwezig vanuit NV Theodore, een aantal mensen vanuit het platform, mensen van de sponsorgelden en mensen van de beheercommissie.

Wat er leeft wordt daar besproken en kortgesloten.

Wat voor LiLa lastig is dat ze geen dorpsactiviteiten organiseren. Zij participeren in overleg en zeggen wat de doelstellingen zijn in het park. LiLa heeft veel overleg gehad met het IVN.

IVN geeft aan dat zij zoveel initiatieven hadden, om zaken met diverse instanties te bespreken. Maar door corona is er letterlijk niks van terecht gekomen, anders hadden ze allang meerderde afspraken gemaakt en initiatieven opgezet.

Vraag: Des te meer uitleg er kwam door Limburgs Landschap denk ik dat LiLa een soort van institutioneel belegger is. Let wel: een soort van.

Veel onderop en te weinig van verenigingen. Ik zie te weinig raakvlakken voor hetgeen de LAG zich wenst bij dit soort projecten.

Kasteel Elsloo ligt midden in dat gebied, het wordt hierdoor alleen maar nog mooier. Ik zie geen enkele bijdrage van kasteel wat er zeker positief uitspringt als dit doorgaat, graag antwoord.

Antwoord: LiLa is geen institutioneel belegger maar het is een maatschappelijk streven om dit stukje erfgoed in stand te houden. Het is een ontzettend mooi stukje onroerend goed, zowel rood als groen. In zoverre is het een onrendabele belegging. Bouwkundige inspectie heeft plaatsgevonden en we hebben nu beter in beeld wat er speelt in de IVN tuin en de gebouwen. Er ligt een grote opgave richting toekomst om het zo mooi te houden of nog mooier te maken voor de mensen van Elsloo.

Los van alle positieve energie heeft LiLa samen met de mensen van Elsloo nadat er een brand is geweest weer alles mooi opgeknapt. Niet alleen voor LiLa maar ook voor de mensen van Elsloo is het van essentieel belang dat we de samenwerking verder zoeken en LiLa is ervan overtuigd en is ook wel gebleken toen LiLa het plan bij de gemeente Stein presenteerde en de gemeente ook financieel bijdraagt in het geheel. Maatschappelijk draagvlak is ook politiek draagvlak.

Voorzitter bedankt de initiatiefnemers voor de toelichting en de presentatie. Hij wenst hun veel succes toe met de projecten en alle projecten rond de buitenplaats Elsloo. Hij deelt mede dat er door de LAG vanavond een besluit zal worden genomen. Initiatiefnemers vernemen van de secretaris welk besluit de LAG heeft genomen. Voorzitter verzoekt de initiatiefnemers de vergadering te verlaten.

Secretaris geeft, nadat de initiatiefnemers de vergadering hebben verlaten, een toelichting over het proces wat de afgelopen 1,5 jaar doorlopen is. De meeste LAG leden weten dit niet. Het gevoel wat iedereen hier heeft is dat met name de institutie Limburgs Landschap heel erg aanwezig is in dit project. Dit gevoel was 1,5 jaar geleden nog veel sterker aanwezig. Limburgs Landschap heeft zich tot ons gewend en door ons is direct duidelijk gemaakt dat LEADER er vooral om gaat om samen met de lokale gemeenschap iets te ontwikkelen.

Dat Limburgs Landschap een sterke partij is en een dominante rol speelt en aan het project trekt, is redelijk, dit wordt in meer projecten gezien. Maar de wensen van de gemeenschap dienen meegenomen te worden. Dit is leidend voor het hele verhaal.

Secretaris merkt op dat hij een flinke ontwikkeling het afgelopen jaar heeft gezien, we zijn begonnen met een lege fles en nu is de fles ½ vol. We hebben ook bij de pré-beoordeling genuanceerd proberen weer te geven dat we vooral de aanzet die nu gegeven is op deze wijze te moet worden doorontwikkeld en dat we vooral dat proces moeten benadrukken.

Het gevoel blijft dat de vertegenwoordiger van LiLa nog soms teveel qua toon in de traditionele rol van LiLa terugvalt en te weinig de wel degelijk gemaakte stappen in het betrekken van de lokale gemeenschap tot uitdrukking komt.

Bij de pré-beoordeling is ook door de secretaris aangegeven dat het een hele uitdaging is ook voor LiLa deze ontwikkeling door te zetten, omdat het van hen ook neen nieuwe rol vereist.

Opgemerkt wordt dat in de toelichting door de vertegenwoordiger van LiLa te weinig blijkt werd gegeven van die veranderende rol. De commissie merkt op dat zij op basis van de stukken en de presentatie en gegeven antwoorden haar oordeel moet vormen.

Het oordeel naar aanleiding van de gegeven presentatie is negatief en de voorzitter merkt op dat dit commissiebreed gedragen wordt.

Secretaris merkt op dat er nog wel een verschil is tussen wat er in werkelijkheid op dit moment gaande is en het beeld dat de commissie vandaag heeft gekregen.

Voorzitter stelt nu voor dit project te beoordelen en vraagt aan de LAG leden of zij akkoord kunnen gaan met het pre-advies van de secretaris en de daarin voorgestelde puntenscore.

Conclusie en voorstel

Voorzitter stelt voor gelet op de vele bedenkingen die de commissie uit, met name over de betrokkenheid van de lokale gemeenschap, de definitieve beoordeling aan te houden en op basis van een nieuw aangepast pré-beoordelingsformulier met daarin een stevig tekstvoorstel / stevige aanwijzing te agenderen voor de LAG vergadering van volgende week 16 december.

4. Bespreken/af ronding en conclusie 2 projecten (Sociaal Centrum Eijsden en Historische buitenplaats Elsloo).

Voorzitter stelt nu voor het project Sociaal Centrum Eijsden te beoordelen en vraagt aan de LAG leden of zij akkoord kunnen gaan met het preadvies van de secretaris en de daarin voorgestelde puntenscore.

De LAG gaat akkoord met de voorgestelde puntenscore en het (positieve) preadvies.

5. Rondvraag en sluiting

Er zijn geen vragen.

Niets meer aan de orde zijnde bedankt de voorzitter een ieder voor zijn/haar inbreng en sluit de vergadering.

Het volgende LAG-overleg staat gepland op woensdag 16 december 2020.

ACTIEPUNTEN

Nr.	Inhoud	Wie	Wanneer gereed
1.	Alsnog invullen Verklaring van belangen	Degene die dat nog niet gedaan hebben.	Zo spoedig mogelijk
2.	Aanpassen pré advies Historische buitenplaats Elsloo.	Wim	16 december 2020

LEADER Zuid-Limburg

Presentielijst 9 december 2020

Naam	Sector	Aanwezig	Afwezig
Hub Meijers (voorzitter)	privaat		X
Léon Jongen	privaat	X	
Jos Brands	privaat	X	
Alice Frijns-Stassen	privaat		X
Peter Geenen (voorzitter)	privaat	X	
Peter Erkens	privaat	X	
Jan Bormans	privaat	X	
Bertie Bisschops	Privaat		X
Elian Vanderheijden	Privaat	X	
Emile Henckens	Privaat	X	
Jo Dohmen	privaat	X	
Wim Fredrix (secretaris, niet stemgerechtigd)	publiek	X	
Mirella Lamers (administratie, niet stemgerechtigd)	publiek	X	
Ilse Kortstee (niet stemgerechtigd)	Publiek	X	

Vastgesteld, 13 oktober 2021,

Hub Meijers
Voorzitter LAG Leader Zuid-Limburg

Wim Fredrix
Secretaris LAG Leader Zuid-Limburg

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland